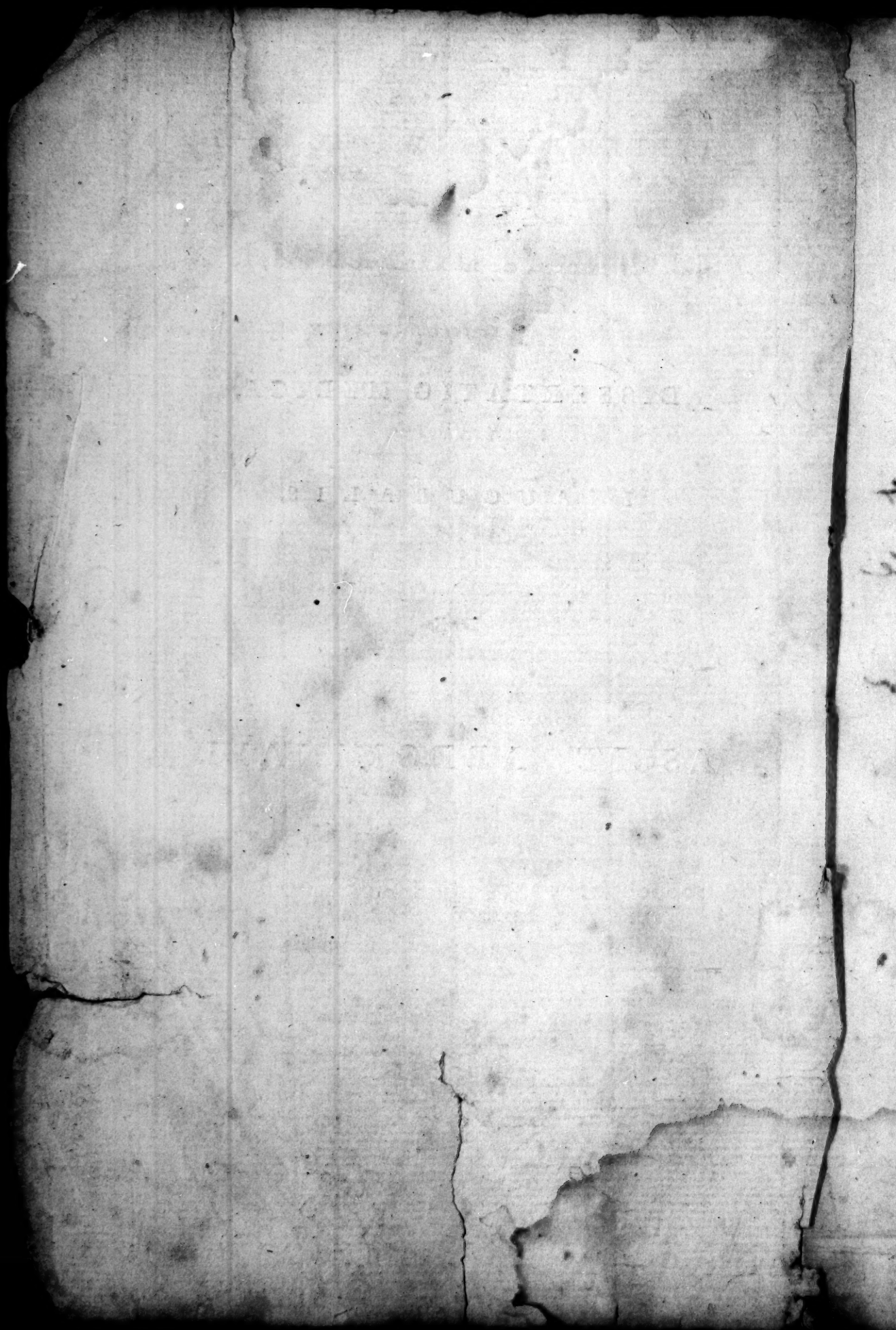

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

ASCITE ABDOMINALI.

DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,
DE
ASCITE ABDOMINALI.

QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENSIS Praefecti;
NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

GULIELMUS SPOONER, A. M.

CIVIS BOSTONIENSIS AMERICANUS,

Soc. Reg. Med. Edin. Sod.

Crescit indulgens sibi dirus Hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit Venis, et aquosus albo
Corpore languor.

Hæc.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXV.

1785:

Dr Hornans
with Compts
from his humble
servant
Wm Spooner

I.M.V. 125,

Vir o amplissimo
JACOBO BOWDOIN,
ARMIGERO,
L. L. D.

Academiae scientiarum Americanae

Praefidi ;
Rerum civilium
Peritia,
Atque philosophiae
Scientia,
Pariter spectando :

Cujus
Vitae integritas
Omnium reverentiam ;

Cujus
Morum suavitas
Omnium amorem,
Conciliat ;

Qui,

Libero jubente populo,

Ad summum Reipublicae Massachusettensis,

Ejus virtute praestantissima
Praemium haud indignum,
Domi militiaeque imperium

Nuper evectus est :

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

THE
MIDDLE
OF THE

Nec non

Viro doctissimo, peritissimo,

SAMUELI DANFORTH;

Qui,

Rem medicam

Multos annos,

Non minus fauste quam diligenter,

Bostoniae exercuit ;

A quo,

Quam plurima accepit beneficia,

Cum domo ejus

Atque familiaritate

Triennium usus est ;

Ea observantia,

Eoque, quo decet, animo grato,

Hoc opusculum

Offert

GULIELMUS SPOONER.

ERRATA.

Pag.	10.	1.	18.	<i>pro</i>	<i>est</i>	<i>pottus</i>	<i>lege</i>	<i>sunt</i>	<i>pot</i>
	14.		14.			octagies			octogies
	19.		7.			qui			quae
	—		14.			positurum			positarum
	21.		17.			fitem			fitim
	30.		11.			proxyma			proxima
	31.		13.			praecipitum			praescriptum

DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,
DE
ASCITE ABDOMINALI.

PAUCA de Ascite Abdominali, definitione
celeberrimi Culleni sumpta, differere volo.

“ Ascites (abdominalis) cum tumore totius
“ abdominis aequali, et cum fluctuatione satis
“ evidente: *”

A HISTO-

* Ill. Cullen Synopf. Nofol. edit. quart. Ed. 1785.

10 DE ASCITE ABDOMINALI.

HISTORIA MORBI.

Per cadavera incisa, nos compertum habemus copiam aquae haud ita parvam in abdominis cavo, sine ulla injuria, latere posse; cujus cum copia morbum induxerit, haec plerumque praecedunt indicia, vultus pallidus, nulla cibi appetentia, sitis, cutis arida, urina parca, alvus adstricta. Non semper haec omnia indicia adfunt; neque in omnes eadem vi, sed in alios, eisdemque alias, alia saeviunt. Ægrotum supinum levis dyspnoea aggreditur, in partibus inferioribus extremisque corporis, tumor nonnunquam percipitur parvus, et mane saepe levior evadens; qui nunc abdominis partem inferiorem etiam occupat; quo latere incumbitur, grave videtur tensumque. Cibi appetentia multum aegrotominuitur, cui accedit ventriculi inflatio, omneque, quod cibum male concoctum, indicat. Sitis intolerabilis, “ Quo plus est potus, plus fi-
“ tiuntur aquae,” nec urina potus ratione redditur. Urina vulgo, incipiente morbo, coloris
est

DE ASCITE ABDOMINALI. II

est naturalis, rubrum deinde induit colorem, et furfuraceo-lateritium sedimentum deponit. Pulsus primo haud multum mutatus, paulatim fit debilior frequentiorque. Prout distenditur abdomen, omnia haec jam memorata indicia ingravescunt; dolores acerrimi, huc illuc vagantes, in regionem hypogastricam irruunt; supinus in periculum summum venit, ne spiritus intercludatur, igiturque se habere erectum cogitur; somnus quem valde desiderat, et quo breve tantum fruitur, insincerus est, nec illum reficit; quinetiam, postquam experrectus est, sese lassum sentit. Eo magis corpus conficitur macie, quo major est effusio; inertia atque languor totum occupant corpus; nunc tussis sicca, una cum pulsu frequenti, parvo, intermittente, nunc demum coma vel animi deliquium, quod plerumque finem aerumnarum omnium misero adfert, invadunt. Sunt quibus haec mala diu, et non admodum molesta, manent; et saepe haud prius in exitium vertunt, quam alius his accesserit morbus; alios paucis absument mensibus.

DIAG.

12 DE ASCITE ABDOMINALI.

DIAGNOSIS.

Cavendum est ne hunc morbum cum multis aliis in regione abdominali viscerum affectibus confundamus; summamque adhibendum est diligentiam, ut propria dignoscamus indicia. Cum copia aquae in ascite parva est, aegrotus ipse, se usque quaque movendo, saepius percipere poterit; tumor prope os pubis primo oritur, qui se per totum abdomen paullatim extendit. Quum primo indicio parum credere possumus, altera manu ad latus alterum aegroti, se erectum vel pronum habentis, admota, altera adversum latus feriamus; quo modo parvam, si adfit, copiam aquae sentire possimus. Interdum hic morbus ab hydrope faccato, si magni sunt facci, distingui non potest; toto enim abdomine aequabiliter distento, post cadaver incisum, aqua in quatuor vel quinque faccis fuit reperta. His autem signis hic ab illo morbo fere semper dignoscendus. In hydrope faccato, qui oritur tumor, magis inaequabilis, magisque constans; ejus figura, corpore diverse posito,

DE ASCITE ABDOMINALI 13

sito, haud multum omnino mutatur; extremae corporis partes lente quidem, sed non ante tumescunt, quam morbus multum processerit; omnes corporis functiones ad sua quaeque munera obeunda, plurimos in annos, satis valent; nil incommodi, nisi quod adfert corpus grave, est aegroto. In Actis Philosophicis haec de quadam muliere, cui nomen erat Sarah Kippus, narrantur. Cum annum aetatis vicesimum septimum ageret, haud multo post abortum, alterum ejus latus tumor occupavit. Non ita multo post, eo sese extenderat tumor, ut in utro latere major esset, haud discerneres. Aqua, quae tumorem induxisse, apparebat, emissa fuit, anno nempe Domini 1757. Nunquam postea facta fuit gravis; sed fluxus menstrui justum usque exitum manarunt. Non illam ante visit Dom. Martineau chirurgus, quam humor hydropicus saepe emissus fuerat, et quo primum vidit tempore, anno scilicet 1780, aquae plena erat. Statura erat solito minor, verum abdomine adeo ingenti, ut vix quidem aliud aspicere posses; minime autem vultu demisso; raro ab operatione abhorrebat. Cum jam in eo esset, ut aqua centum sex sextariorum quantitate esset emittenda, Dom. Martineau illam metiendam curavit. Erat

14 DE ASCITE ABDOMINALI

rat in circuitu pollices sexaginta septem et dimidium; ex cartilagine ensiformi ad os pubis triginta quatuor pollices. Crura nunc valde intumuerunt; hujus autem, omnisque, quo laborabat, mali, aquae copia pondusque, sine dubio, erant causa. Modico cibo potuque utebatur; urinam parce reddebat. Operatio, die Sabbati, plerumque facta fuit, et non multum processit hebdomada prius, quam ad satis commode ambulandum vires ejus sufficerent. Humor hydropicus illi primum anno 1757 emissus, vitaeque, anno 1783, mense Augusti, functa est. Ita annos viginti quinque, doloris nonnunquam expers, complevit; operationem octagies perpessa, qua aquae sex millia sexcenta triginta unum sextariorum, vel amplius quam tredecim dolia, erant emissa. Cadavere inciso, uterus et ovarium dextrum integra reperta erant; sed ovarium sinistrum in saccum ingentem auctum. Saccus non percallosus; sed in omni, praecipueque in parte anteriore, parvis coopertus ossificationibus; peritoneum, modo pene incredibile, callosum, reliquis visceribus nihil erat praeter naturam*.

Quae

* Qui hanc rem fusius voluerit expositam, adeat Acta Philosophica anno 1784, pag. 471.

Quae graviditatem semper comitantur, nausea, vomitus, fluxus menstrui impediti, illam ab ascite bene discernunt, et haec insuper alia; in graviditate mammae firmae, in ascite admodum laxae; in illa tumor magis superne quam in hac, et prorsus supra os pubis ortus, minus diffunditur.

Discrimen est inter hydrometram et asciten perspicuum. Illi enim morbo omnia fere, quae graviditatem comitantur, indicia, praeter mammarum affectionem, quae non firmae sed laxae admodum sunt; papillae mammarum, ut ab Hippocrate observatum est, erectae sunt, os uteri minus et angustius*.

Tympanites, qui morbus minime saepe occurrit, cum ascite perperam quandoque fuit confusa. Quo tempore adest tympanites, abdominis latera comprimuntur, parte anteriore turgente, nulla percipitur fluctuatio, abdomen impulsum, perinde ut tympanum parum constrictum, sonat. His quoque accedunt umbilici lumborumque dolores, tormina, quae omnia levat ventus emissus.

Dr

* Van Swieten, vol. 4.

16 DE ASCITE ABDOMINALI.

Dr Monro, fuis in praelectionibus magnopere laudandis, pinguedinem, circa abdomen magis solito auctam, pro ascite semel sumptam, refert; quem errorem, eodem monente viro egregio, fugiemus, ratione situs umbilici habita, qui obesis contractus videtur.

CAUSA PROPRIA.

Fluidi ferofi aut cujusvis aquofi effusio aucta, vel absorptio diminuta in abdominis cavo, causa est ascitis.

CAUSÆ OCCASIONALES.

Hae dividi in tres possunt.

Primo, fluidi impediti, quo minus ad dextrum cordis ventriculum commode redeant.

2do, Quodvis in abdominis cavo vas ruptum.

3tio,

3tio, Denique, totum ipsum systema, vasa praecipue exhalantia vel absorbentia facta debilia.

Cum ad multa quae sunt in thorace abdomineque viscera animum verterimus nostrum, asciten ex obstructione vasis cujusdam saepissime oriri arbitrabimur. Jecoris, lienis, renumve schirrum, polypum in cordis ventriculo dextro, valvulas ejus in ossa versas, affectionem quamvis pulmonum, qua fit, ut sanguis per eos minus commode transeat, hunc morbum frequenter induxisse constat. Haec, quaedam de lymphaticis prius compressa possunt impedire, quo minus fluida in chyli receptaculum influant; igiturque ora eorum bibula parum vel nihil ex superficie abdominis interna exhaurient; vel vena magna compressa, quo in extremis rubrorum vasorum partibus major fluidorum copia accumulabitur, magis effundentur fluidi aquosi. Experimenta, quae fecit Lower, magnam venam impeditam ad asciten inducendum valere, satis probant. Ille “ perforato dextro latere thoracis
“ canis venam cavam vinculo strinxit: Dein re.
“ laxato pectore vulnus confuit. Peracto autem
“ experimento, canis mox oblanguebat, et intra

B

“ paucas

18. DE ASCITE ABDOMINALI.

“ paucas horas expirabat. In dissecto abdomine,
“ magna feri quantitas innatare conspiciebatur,
“ non aliter quam si ascite diu laborasset *.”

Quam diximus sententiam de lienis schirro, quod refert Dr Donaldus Monro de quodam in Flandria militante, firmatam reddit. Illi homini febre quartana laboranti tumor fuit sub costis in latere sinistro, et haud ita multo post totum intumuit abdomen. In Scotiam profectus, Edinburgi in nosocomium receptus est, ubi vita excessit. Secto cadavere, magna aquae in abdomine copia, lienisque schirrus, cui adhaerebant facculae duae, quinque vel sex aquae uncias continentes, reperta sunt; aquae et facculorum pondus centum viginti uncias aequabat †.

Van Swieten quoque, ascitem ex omento in tumorem steatomosum, pondere triginta trium unciarum distento, accidisse, affirmat.

2do, Causa ascitis secunda, quoddam nempe
vas

* Lower de Corde.

† Monro on dropsy.

DE ASCITE ABDOMINALI. 19

vas in abdomine ruptum, raro admodum occurrit.

Pauca proferunt scriptores exempla vasis magna ex corporis luctatione rupti. A Doctore Morton de puero accipimus, quem annum secundum agentem, multisque malis anni tempore oppressum, tumor abdominis hydropicus invadit. Totum corpus praeter faciem, qui floridum retinebat colorem, macie confectum fuit; cibum usque ad supremum diem appetebat. Antequam mortuus est, operationem paracenteseos subibat; emissique erant complures sextarii chyli lactei dulcisque, qualis in ductu chylifero reperiatur. Inciso cadavere, magnus numerus glandularum durarum, post arteriam asperam positurum, figura non ita parva, quae ductum thoracicum ita presserunt, ut impossibile esset, chylum in venam subclaviam influere, inventus est.

3tio, Cum totum systema, praecipueque cum vasa absorbentia vel exhalantia, sint debilia, quam causam ascitis diximus tertiam, hunc morbum saepissime oriri, persuasum habemus; quippe qui senescentibus, vel quibus est malus corporis habitus, tam saepe adsit. Hac debilitate, in his
partibus

partibus extremis, ita praevalente, augentur earum diametri, eoque magis, quò plus est debilitatis. Hinc itaque sine ulla magna vi a tergo, sine magno vasorum impetu, eorum ob atoniam, plus multo fluidi serosi secreti in cavum proximum ductibus ejicitur excretoriis. Fluidi serosi secretio aucta, ex rubrorum vasorum inertia, eorumque in sanguinem actione imperfecta, oritur. Ex quo accidit, ut partes heterogeneae, quae summam istius fluidi commixti faciunt aggregatam, minus agitentur, minusque diffundantur. Igiturque, pars aquosa parti viscidæ disjuncta in prima vasa excretoria, quae ad eam recipiendam sunt apta, se recipit. Interea, dum exhalatio hoc modo augetur, absorptio, vasis lymphaticis se ita ut vasa exhalantia habentibus, diminuitur. Qua relaxata parte, hoc facile concipere possumus, ut, quo plus est vasis lymphaticis atoniae, eo minus fuerit absorptionis. Absorptio enim, quantum ab attractione capillari illam pendere putemus, erit perinde ut diametri vasorum, in quae influant, fluida absorpta, contractae parvaeque fuerint; per hanc autem atoniam, vasis lymphaticis, praecipueque extremis vasis absorbentibus diametri amplae admodum et flaccidae redduntur, igiturque at-

trac-

tractionem capillarem habere nequeunt. Atoniam etiam, quantum a vasorum actione pendeat, attractione capillari submota, absorptioni impedimento fore, haud minus constat. Ex absorptione diminuta, et exhalatione aucta, fluida aquosa serosaque, mediis in cavis, accumuluntur, necesse est.

Hujus relaxationis atoniaeque, cum multa alia, tum haec causae sunt habenda; calor nempe ingens, potus aquosi, magna praesertim in copia, liquores spirituosius plus nimio, adhibita, sanguinis, ista qua alitur materia deficiente, penuria, exercitatio nulla, vel nimia, evacuationes immodicae, frigus, cui potissimum si adsit humiditas; quae omnia, frigusque, imprimis et aqua, ad istam, quam lassitudo aestusque effecerint sitem compescendam, large ingurgitata, ad hydropem inducendum magnopere conferre videntur.

Liquores spirituosius diu epoti totum debilitant corpus, vasorum vim corrumpendo, eaque, ne ad propria fungenda munera sint apta, efficienda; inde sequitur diathesis hydropica, quae aliquando asciten adfert. Observat Sydenhamus,
 “ biba-

22 DE ASCITE ABDOMINALI.

“bibacissimos quosque helluones saepius hoc
“morbo, quam caeteros mortales, conflictari.”

Exempla sunt multa, victum tenuem et aquosum asciten intulisse. Qua de causa, pauperes huic morbo maxime sunt obnoxii, quippe qui vegetabilibus farinaceisque plerumque vescantur.

Exercitatio cum nulla, tum nimia, aequè ad hydropem inducendum, vasa relaxando, conferunt. Illi enim, qui fere semper sedet, haud fatis agitur systema, quod suam vim retineat; circuitus fluidorum languidus fit, vasa denique sua munera obire nequeunt. Idem efficit nimia exercitatio, vasorum potestate agendi gradatim diminuta, prout excitantur, donec vis eorum adeo fuerit diminuta, ut ad absorbendum parum evadunt idonea.

Evacuationes immodicae.—Hydropem saepissime oriri ex magnis evacuationibus, praecipue ex haemorrhagiis, quae plus quam ullae aliae evacuationes, brevi tempore, aegrotum debilitant, ex medicis annalibus constat.

Quem-

Quemadmodum frigus hydropem inducat, haud mihi in promptu esse videtur. An, vasis corporis externis vel ventriculi a frigore contractis, fluida ad abdominis cavum propellantur; an corporis calore, per id, imminuto, stimuloque exinde caloris, aliqua ex parte, vasis adempto, ea relaxata debiliaque frigus reddat, eoque morbum hydropicum inducat modo, pro certo affirmare nequeo. Multa vero quae tum accepi, cum ipse, quibusdam adolescentibus adjunctus ingeniosissimis, ut, quid frigus in corpus humanum efficere posset, me certiore facerem, experimenta institui, hanc potius, quam illam opinionem, me sequi inclinant.

Si quis manus suas in aquam gelidam immerferit, quod omnes cum experiri tum intelligere possunt, eas intumescere sentiet.

Amicus mihi Dr Wistar Philadelphienfis, ad pulsum arteriarum, quemadmodum se haberet, animo prius verso, quam ad pontem Edinburgensem se reciperet, cum ad columnas pervenit, vento saeviente, facies rubicunda, pulsusque arteriarum perdebiles fiebant. Quodam alio tempore, multa glacie ad faciem admota, rubu-

it

it valde, et intumuit, quae igni admota, pallida cito evasit.

Refert Dom. Marcellini Berolinensis, sibi quondam in Prussia, aliquot ante annis, cum frigus, totam fere noctem, subiret ingens, adeo intumuisse crura, ut ocreas, quibus tunc indutus est, prius esset incidendum, quam eas detrahere posset; sanguinemque supra femora effudisse.

Hoc quoque experimentum, in balneo Nosocomii Ebinburgensis hoc anno perfectum, corpora, frigore admoto, tumescere docet. Die 6. kal. Mart.; hora dimidia post sextam horam P. M. Dr M'Moran, brachio prius ligato, in balneum, cui erat 62 † gr. temperamentum, descendebat: Temperamento haud ita multo post ad gr. 54 diminuto, nullus in ulla arteria pulsus percipi potuit. 20 minutis post horam septimam, cutis ejus magis rubicunda, ligamentumque constrictius quam antea evasit. Urinam reddidit in balneo, quamvis ante reddendam curaverat, quam descenderat. Hora 8va temperamentum erat ad gr. 53. Auctum deinde paulatim

† Scalae Farenheit.

latum fuit ad gr. 80; ligamentum tunc, quod, cum frigus esset summum, altum in brachio fulcum, non sine quodam dolore, fecerat, laxari manifeste constabat. Post horam 8vam 35 minutis exactis, balnei temperamentum erat 97 gr. eo-que tempore ligamentum multo magis laxatum est, quam ubi primum ligatum fuerat. Cutis, coloris, antea rubicundi, nunc speciem albam eximie, nitidamque exhibuit.

Experimentum quod ego, Doctor M'Donnell et Dom. Throckmorton, optimae spei adoloscen-tes, in colle ad Edinburgum, qui vulgo dicitur *Arthur's Seat*, proximis nonis Januariis, cum aëris temperamentum esset ad gr. 32, nudati instituimus, hanc mihi non parum confirmat opinionem. Multis, utpote alienis, omis- sis, ea tantum referam, quae ad rem nostram spectant. Observavimus, quo longius frigori expositi eramus, eo frequentiores pulsus arteriarum esse; gradatim autem debiliores, donec in arteriis brachii totius percipi non poterant. Dr M'Donnell, qui supra nivem incumbibat, adeo fuit debilis, ut, nisi adjutus, exsurgere nequiret. Quaecunque pars corporum nostrorum glaciem tetigit, ea tumescere semper et rubescere, eodem tem-

pore pulsus perdebilis fiebat. Tumor ruborque paulatim crescebant, donec finem experimento, vestimentis indutis, imposuimus. Glans mei penis adeo intumerat, ut supra illam praeputium aegre retrahere, nec ea, qua solitus eram, vi, urinam ejicere possem. Penis quoque Doctoris M^rDonnell magno tumore affectus erat.

His rebus rite perpenſis, nonne poſſibile videtur, vaſis cum exhalantibus tum abſorbentibus, iisque praecipue, quae in abdomine ſunt, aliis magis partibus, prius debilitatis exercitatione nimia, vel quavis alia, quae debilitat, re, tunc ingente admoto corpori frigore, majorem fore relaxati-
onem atoniamque, adeoque ut effuſio produci poſſit?

Aquae magna copia inhauſta, quem diximus effectum, niſi ſyſtemate prius debilitato, neutiquam edet. Corpore enim valente, aqua epota, niſi quae parva admodum pars cum aliis ſanguinis partibus miſcetur, per vaſa omnia rapta, aquoſis excretoriis ejicitur.

RATIO

RATIO SYMPTOMATUM.

Ut ab variis istis, quibus inducatur hydrops, omnibus multum functionibus animalibus, sic visceribus chylopoeticis, ante omnia nocetur. Qui in ventriculum assumitur cibus, haud id praebet nutrimenti, quod ad actionem systematis vascularis sustinendam sufficiat; quod igitur systema, ad ea, quae continet, corporis superficiem versus propellenda, minus valet. Fluida quoque varia non adeo fecernuntur copiose, neque adeo possident vim stimulatricem, ac, ad ventriculum et intestina excitanda, necesse est. Hinc pallor, nulla cibi appetentia, alvus adstricta.

Si qua in parte secretio augeatur, aliis in partibus diminuitur, quod utique cutem aridam, copiam urinae parvam, sitimque efficere potest. Prope finem morbi, urina forsan fit parca, quo quidem tempore est perexigua, quia aqua in renes premat. Quae opinio vera esse videtur,
quia

28. DE ASCITE ABDOMINALI.

quia post operationem paracenteseos factam urina aliquando magnopere augetur.

Dyspnoea.—Abdomine aqua distento, diaphragma, cum inspiratio fit, minus commode descendet; qua de causa magis difficile dilatantur pulmones. Quaeratur autem, si haec sit causa dyspnoeae hydropicis, cur non se tamdiu ostendat, quamdiu adfit distentio? qui enim hydrope, non perpetua, sed intermissa dyspnoea, laborat,

Tumor crurum atque femorum.—Cum abdomen aqua impleri coepit, tumor in regione epigastrica primum percipitur, quo multum ingravescente, comprimuntur partes regionis inferioris venaque iliaca, unde tumor femorem crurumque oritur. Qui diurno ingravescit tempore, levior autem, noctu, fit, quum sanguis venarum, recumbente aegroto, magis facile ascendat.

Dolores epigastricae regionis.—Fluidum prope finem morbi expromitur, adeo acre, ut febrem putridam, pustulasque, in quas inciderit partes, nonnunquam intulerit *. Horum

* Phil. Transact. No. 454. Sect. 4.

DE ASCITE ABDOMINALI. 29

rum igitur causae sunt dolorum fluidum hoc acre, saepiusque partes, quae illud continent, maxime distentae. Adeo, quandoque distenduntur partes, ut ruptura umbilici, quae pars totius abdominis superficiei infirmissima est, eveniat.

P R O G N O S I S.

Prognosis ita erit, quemadmodum causas morbi compertas habuerimus. Si causae sunt topicae, huic plerumque morbo, his saltem, quae adhuc in usu sunt, remediis, nequicquam obviam itur, minimeque saepe penitus fugatur. Si ab affectione universali oriatur, si aegrotus parum provectus sit aetate, si corporis status haud multum afficiatur, nec magna copia effundatur aqua, felicem fas est sperare exitum. Sin autem omnia haec longe aliter eveniunt, si insuper accedat tussis sicca, anasarca; si postquam aqua emissa fuerit, rursus repente colligatur, vel emissa, foede oleat, nil sit reliqui misero aegrotto, nisi aerumna ineluctabilis, certaue mortis expectatio.

M E.

30 DE ASCITE ABDOMINALI.

METHODUS MEDENDI.

Duplex est in hoc morbo curationis consilium.

Primo, aquam auferre ; deinde, ne redeat prohibere.

Primum consilium remediis, vel interne vel externe adhibitis, perfici potest.

Ea sunt interna remedia, quae absorptionem efficiant vasa excitando absorbentia, quo ad sua propria munera obeunda magis valeant ; ut emetica, cathartica, diuretica, et diaphoretica.

Remedio externo, aquam extemplo parti affectae demovemus ; quod fit operatione paracenteseos.

Emetica.—Proxyma hyeme, emetica, auctore illustrissimo Gregorio, qui apud aegros in No-
foco-

DE ASCITE ABDOMINALI. 31

focomio decumbentes quam felicissime versabatur, cum maximo cujusdam M'Beth commodo, erant adhibita. Hunc hominem septimam jam hebdomadam hydrops tenebat; omne adhuc remedium inane redierat; vires multum affectae; pulsus perdebilis; dyspnoea molestissima. Die 7. kal. Maias emeticus tartarus praescriptus, prospere respondit; magnamque rei cujusdam viscidae et amarae massam evomuit. Spiratio tunc, vultus, vox, pulsus, meliuscule se habere. Emeticus tartarus iterum vespere adhibitus, majore etiam cum fructu. Die 6. emeticum ex vitrioli albi semidrachma praecipitum est, quod vomitionem tantum semel concitavit. 5. idem emeticum, dose autem ad drachmam aucta, semel ut antea vomitionem, sed copiosam, excitavit. Tormina deinde gravia, quinque et tennes admodum alvi dejectiones; urina ex una ad duas libras aucta, minor multo abdominis tumor; et reliqua mala maxime erant levata. Ad kal. Maias urinae decem libras reddebat; tumorque vix percipi potuit.

Emetica ad absorptionem efficiendam valere, usus tum multorum qui medicinam faciunt, cum praecipue Dom. Joannis Hunter docet. Dom.
Hunter

32 DE ASCITE ABDOMINALI.

Hunter rem quidem mirandam narrat, bubonem, qui tam vere fuerat suppuratus, ut illum jam incisurus esset, ex trium vel quatuor dierum nausea marina penitus absorptum fuisse. Qua inductus re, emetica multis in similibus casibus, non minus feliciter adhibenda, jussit *.

Cum primum aegrotum curandum accipimus, nisi multum debilitetur, cathartici feliciter admodum uti licet.

Cathartica debent esse drastica, ut elaterium, gambogium, fol. digital. &c. nec multum intermittatur temporis, quin adhibeantur. Si haec medicamenta aliquamdiu exhibita nullo fuerint tumori levamento, viresque multum fuerint affectae, ad diuretica et diaphoretica confugiendum est. Omni morbi tempore, omnique medicamento accedant, utpote ipsa praestantissima, cibus nutriens, idque exercitationis, quod vires aegroti ad fubeundum, sufficiant.

Diuretica. Hujus magnae medicamentorum classis nulla sunt, quin, alia, alio tempore, profuerint.

Quoniam

* Hunter's MSS. praelect.

Quoniam omnia recensere longius esset, ea tantum, quae maximi habentur, recensebo, ut cantharides, scillam, baccas juniperi, chrystallos tartari, et opium.

Cantharides. Non multi sunt qui cantharides laudant, quippe quarum in vesicae cervicem effectus nimis sint vehementes. Quod incommo- dum haud adfert parva dosis, cum qua incipere licet. Pilula grani unius cantharidum cum camphorae duobus granis effectus nonnunquam mag- nos bonos edidit.

Scilla.—Multi scillae praeparationes malunt, quibus si juncta fuerit aqua cinnamoni, vel quae- vis alia aromatica, ista nausea, quam saepe ad- fert scilla, auferetur. Oxymelitis drachma una, tertia vel quarta quaque hora, vel scillae for- ma ficci pulveris, unum granum mane et vespere quotidie, quam dosin augeas, donec diureti- cum effectum, vel nauseam ediderit, maxime sunt utilia.

Infusio baccarum juniperi fortis, in vino po- tissimum, ad asciten tollendum, saepenumero valet. Juniperi baccarum oleum, in quadam

D

forma

forma grata, dosi 40 vel 50 gut. exhibitum, aliquando proderit.

Chryſtalli tartari multos jam annos in uſu ſunt. Drachma una pro doſi tertia vel quarta quaque hora adhiberi debet. Tum maxime profunt, cum ſimul magnam bibat aquae copiam aegrotus.

Diaphoretica.—Hujus claffis maxime laudantur antimonii praeparationes cum liq. laud. conjunctae. Pulverefque Doveri quoque uſurpantur. De his in Noſocomio Edinenſi obſervatur pulveribus, multo magis profuturos, mercurio ita prius adhibito, ut os leni ptyaliſmo afficiatur.

Quibus perſpiratur vaſa, abdomine verriculo friſto, optime concitari poſſunt.

Magna per ſe opii doſis, aliis omnibus nequicquam adhibitis, non ſemel aſciten fugavit. Sed pro ea, quae nunc vulgo obtinet de hoc remedio, argumentatione, nulla fas eſt ſperare experimenta, quae litem dirimant, noſque illud in hoc morbo vel ex toto laudare, vel prorſus rejicere inducant.

Docu-

Documenta ejus utilitatis sunt plurima. Quorum duo tantum, quae prae aliis notatu digna videntur, hic proferam. Generosum quendam, quem dolores nocturni, ex lue venerea male curata orientes, vexabant; quosque ad tollendos nihil nisi liq. laud. uti voluit, in hydropem tandem universalem incidere accidit. Utpote qui a medicamentis abhorreret, medicum Willis arcessitum consuluit, an liq. laudano, ad dolorem solummodo fugandum, uti liceret. Quod, quibusdam rite monitis, medicus non recusavit; abiitque eum paucis post diebus moriturum ratus. Ægrotus extemplo magnam liq. laudani dosin assumpsit; dosi quotidie usque aucta, ad copiam pene incredibilem. Vix dum elapsus esset mensis, cum omnes tumores hydropici, omnesque nocturni dolores discesserant; bona erat cibi appetentia, forasque prodire valebat. Opium, ut copiose, noctu, sudorem emitteret, magnamque urinae redderet copiam, effecerat*. Mariae Godfrey, quod in medicis observationibus videre licet, Anno Domini 1766 cum annum aetatis ageret quadragesimum, febris intermittens erat; fluxus menstrui impediti, et anno prope jam

* Willis phar. ration. p. 1. sect. 7. chap. 1.

jam exacte, abdomen, mirum in modum, intumuit. Bis operationem perpeſſa; totiesque rediit tumor; ex quo evenit, ut, magno affecta dolore, opii parvas doſes fumeret. Semi drachma opii in ſpiritu *gin* infuſa erat, cujus ſemel vel bis in die parvum aſſumebat cochleare. Quod cum adhiberet, dolor ejus minutus, urina majore in copia emiſſa, tumorque cito multo minor fuit. Ex quo tempore, quamdiu opium fumeret, mali fuit expers; medicamento autem intermiſſo, dolor tumorque paulatim redierunt; ſimul atque vero ad opium rurfus confugerat, tumor abdominis abiit; et urina copioſe reddita fuit *.

Mercurius, multis in caſibus abſorptionem optime fecit; parvis debet aſſumi doſibus, donec ſalivationem leniter moverit, ſaepe cum ſcilla jungitur. A frigore inter mercurii uſum magno opere cavendum eſt aegroto.

Cum his remediis hydrops obſtat, cum auge-
tur tumor, imminetque ſuffocatio, nulla ſit, ne
puncti

* Med. Obſerv. and Enquir. by a Society of Phyſicians at London, vol. 6. p. 19.

DE ASCITE ABDOMINALI 3X

puncti quidem temporis, mora, quin paracenteseos operationem faciamus.

De operationis, ineunte morbo, utilitate multum fuit jactatum. Dr Fothergil *, operationem prius facere, quam multum procefferit morbus, magnopere hortatur; multaue commoda inde accipienda profert; quod si factum fuerit, viscera ne afficiantur, quod saepe fit, longum manente aqua, prohibere poterimus. Multi autem sunt medici, quibus non placet matura operatio. Operatione, utpote perfacili, hydrope incipiente; praecipueque malo, post ista adhibita, quae jam recensuimus remedia, haud diminuto, saepius utamur oportet. Inter operationem, postque eam factam, quo voluit Dr Monro, qui nuper decessit, cingulo indui aegrotus, cardiacisque uti debet.

2do, Consilium nostrum secundum, aquae nempe reditum prohibere, morbo a debilitate oriente, quacunque re corpus roboratur, perfici potest. Peruvianum itaque corticem, praeparata

* Med. Observ. and Enquir. by a Society of Physicians in London, vol. 4.

DE ASCITE ABDOMINALI.

rata ferri, vinum generosum, tantumque eorum, quae nutriunt, quantum cum commodo suo fieri potest, fumat aegrotus. Si carne vesci minus potest, magnam jusculi copiam, ex bubula, vitulina, vel carne pullina laute confecti, capere debet. Prout vires redeant, carne utatur. Omni labore est interdicens; gestatio autem primum, dein modica exercitatio, quippe quibus vires reficiantur, magnopere laudanda. Utque frigus, praecipue si adsit humor, imprimis ad hydropem inducendum valet, sic locum habere apricum aridumque, convalescentis maxime refert.

Cum morbus ex reditu sanguinis ad dextrum cordis ventriculum impedito nascitur, causae hujus mali propriae tam multae sunt, tamque profunde positae, ut illas saepe nequicquam investigemus. Multi sunt scriptores, qui asciten, ex causa topica ortam, schirro praecipueque jecoris, quippe quod, cadavere inciso, affectum reperiatur, quod tamen effectus potius, quam causa nonnunquam potest esse, tribuunt.

Ne redeat effusio hydropica, schirrum aliasve obstructions tollamus, necesse est; ad quod efficiendum

ficiendum pauci vero aggrediuntur. Mercurio et cicuta multi utuntur ; exempla autem, quibus profuerunt, non sunt tam multa, quae nos illis confidere inducant. Tali in casu, nihil ego moliri vellem, nisi ut, fluida corporis superficiem versus inclinando, effusionem, ne magno-pere augeatur, prohiberem. Quam ob causam, primum vestimenta calida induenda, et indusium laneum cuti proximum, die quoque quinto vel sexto mutandum, et modicam equitationem adhibendam vellem. Crescente aqua, ad ea, quae consilio nostro primo scripsimus remedia, confugiendum est.

Nusquam, quantum ego scio, memoriae traditur, aliquem, hydrope, quam ruptum quoddam vas magnum induxerat, laborantem, convaluisse. In hoc malum, quod rarissime quidem occurrit, nil valet ars humana.

F I N I S.

